

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

26.09.2023

Atzinums Nr. 4-03/14/2023

Par Dienvidkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātājs:

SIA “*Liepājas RAS*”, reģistrācijas Nr. 42103023090, juridiskā adrese: Ķīvītes, Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads, LV – 3430, e-pasts: birojs@liepajasras.lv.

Vides pārskata sagatavotājs:

SIA “*Geo Consultants*”, reģistrācijas Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV – 1004, e-pasts: gc@geoconsultants.lv.

Plānošanas dokuments:

Dienvidkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam

2023. gada 31. augustā SIA “*Liepājas RAS*” Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “*Dienvidkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam*” (turpmāk – Plāns) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) papildināto vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats)¹. Stratēģisko novērtējumu veica un Vides pārskatu sagatavoja SIA “*Geo Consultants*” (turpmāk – Sagatavotāja). Atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādāja SIA “*Liepājas RAS*” (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai² – Birojam – ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

---

¹ Biroja reģistrācijas Nr. 4-01/2189.

² Novērtējuma likuma 6. panta pirmā daļa.

Vides pārskats nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu³.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Plānošanas dokumenta Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" IV nodaļas "*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*" (turpmāk – Noteikumi Nr.157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Plāna un tā ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Plāns ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Dienvidkurzemes AAR). Plāna nepieciešamību nosaka *Atkritumu apsaimniekošanas likums*, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojums Nr. 45 "*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. – 2028. gadam*". Plāns hierarhiski aizvietos "*Liepājas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2014. – 2020. gadam*". Stratēģiskais novērtējums Plānam veikts, pamatojoties uz Biroja 2022. gada 17. jūlija lēmumu Nr. 4–02/40.⁴
- 1.3. Dienvidkurzemes AAR izstrādes mērķis ir "*Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021. – 2028. gadam*"⁵ (turpmāk – AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Dienvidkurzemes AAR. Atbilstoši Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 301 "*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 301) Dienvidkurzemes AAR ietver četras pašvaldības: Liepājas valstspilsētu, Dienvidkurzemes un Saldus novadu, kā arī daļu no Kuldīgas novada (Skrundas pilsēta, Nīkrāces, Raņķu, Rudbāržu un Skrudas pagasts). Atkritumu apsaimniekošana Dienvidkurzemes AAR paredzēta sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "*Ķīvītes*" (turpmāk – SAP "*Ķīvītes*") teritorijā, kas atbilstoši spēkā esošajam *Grobiņas novada⁶ teritorijas plānojumam 2014. – 2025. gadam* (turpmāk – Teritorijas plānojums) ir teritorija, kas izmantojama darbībām ar atkritumiem.
- 1.4. Plāna īstenošana ir vērsta uz atkritumu un atkritumu radītās ietekmes uz vidi samazināšanu, aprites ekonomiku, atkritumus kā resursu izmantošanu, efektīvāku atkritumu apsaimniekošanu u.c. pasākumiem. Dienvidkurzemes AAR tiek noteikti šādi mērķi un principi, kas ievērojami Plāna īstenošanā:
  - 1.4.1. Atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana.
  - 1.4.2. Atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs (turpmāk – AARC). AARC

³ Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts.

⁴ Pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/lemumi>.

⁵ Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojums Nr. 45 (prot. Nr. 8, 20. §) "*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam*" <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>.

⁶ Saskaņā ar Administratīvi teritoriālo reformu no 2021. gada 1. jūlija bijušais Grobiņas novads ir iekļauts Dienvidkurzemes novadā.

uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām.

- 1.4.3. Īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu.
  - 1.4.4. Tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām.
  - 1.4.5. Atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā, izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos.
- 1.5. Izvirzīto mērķu sasniegšanai Plānā noteiktas šādas **prioritātes** ar pasākumiem:
- 1.5.1. **Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība:** 1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana – publiski pieejamo šķirošanas punktu pilnveidošana, konteineru iegāde un uzstādīšana; 2) Šķirotu atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana – reģionā izbūvēti 11 laukumi (ietver seguma, notekūdeņu savākšanas, elektroenerģijas pieslēguma, žoga u.c. infrastruktūras objektu izbūvi), neieskaitot konteinerus; 3) Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – individuāli lietojamo konteineru iegāde un uzstādīšana bioloģisko atkritumu dalītai vākšanai; 4) Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – konteineru un savākšanas transporta iegāde un 5) Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – savākšanas konteineru iegāde un uzstādīšana atkritumu šķirošanas laukumos.
  - 1.5.2. **AARC “Liepājas RAS” infrastruktūras attīstība:** 1) Bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā; 2) Atkritumu krātuves II kārtas izbūve; 3) Alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana atkritumu SAP “Kīvētes” teritorijā, energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi (t.sk. ēku energoefektivitāte, bezemisiju autoparka attīstīšana, CO₂ emisiju uzskaitē, auditi), lai virzītos uz klimatneitralitāti; 4) Infiltrāta attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšana; 5) Papildus infrastruktūras izbūve, poligona teritorijas labiekārtošana – rekonstrukcija AARC atkritumu pieņemšanas punktam, plūsmu kustības reorganizācija, ceļu pārbūve; 6) Būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, liela izmēra atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras pilnveidošana – šķirošanas līniju un iekārtu iegāde, angāru un novietņu izbūve; 7) No atkritumiem iegūta kurināmā iekārtas (turpmāk – NAIK) sagatavošana smalcināšanai, apstrādes angāru un novietņu izbūve; 8) Atkritumu apsaimniekošanas uzskaites, kontroles un reģistrācijas sistēmas attīstība, mājkompostēšanas reģistra izveide – izveidota digitāla atkritumu kontroles un reģistrācijas sistēma, kas ļauj kontrolēt visā reģionā radīto, apsaimniekoto, pārstrādāto atkritumu apjomu, lai novērtētu reģiona mērķu izpildi (e-poligona digitālā sistēma); 9) Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmas attīstība – iegādāta mazākas jaudas gāzes pārstrādes iekārta (piem., koģenerācijas iekārta vai cita tehnoloģija) efektīgai atkritumu gāzes pārstrādei; 10) Bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūtā komposta apstrādes sistēmas pilnveidošana – iekārtas komposta kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā sijāšana, maisīšana, bagātināšana un

iepakošana un 11) Vides izglītības centra izveide – ēkas projektēšana, būvniecība, aprīkošana.

1.5.3. Sabiedrības informēšanas un izglītības pasākumi.

1.5.4. Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra: 1) Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas sistēmas izveide – tajā skaitā lielizmēra konteineru (jūras tipa) iegāde un uzstādīšana atkritumu šķirošanas laukumos, lai nodrošinātu atkārtoti izmantojamu preču savākšanu un 2) Atkārtotai izmantošanai derīgu preču loģistikas sistēmas, pārbaudes un labošanas centra izveide (loģistiku koordinē AARC, bet komersanti, NVO veic pārējās darbības).

1.5.5. Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu apsaimniekošana. Lokālo atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu darbības pilnveidošana – atkritumu apsaimniekotāju (neskaitot AARC) šķirošanas līniju izbūve dažādu atkritumu šķirošanai.

1.5.6. Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība: 1) Zaļo dārzu un parku kompostēšanas vietu izbūve parkos, pie kapsētām u.c. līdzvērtīgās vietās, lai veicinātu dārzu un parku atkritumu kompostēšanu to rašanās vietā un 2) Bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas izveide – kompostēšanas kastu / konteineru iegāde.

1.5.7. AARC izveide un darbība.

1.5.8. Pētījumu un plānu izstrāde: 1) Izstrādāts jūras piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanas plāns; 2) Plastmasas atkritumu piesārņojuma monitoringa un apsaimniekošanas vadlīnijas un 3) Pētījumu izstrāde aprites ekonomikas principu ieviešanas veicināšanu atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

1.6. Vides pārskatā norādīti Plānā izskatītās iespējamās alternatīvas risinājumi šādos aspektos:

1.6.1. Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās. Tās ir teritorijas, kurā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus (līgumā ar pašvaldību) sniedz viens atkritumu apsaimniekošanas komersants. Normatīvais regulējums paredz, ka atkritumu apsaimniekošanas zona var būt: 1) pašvaldības administratīvā teritorija, 2) daļa no pašvaldības administratīvās teritorijas un 3) vairākas pašvaldības var veidot kopīgu atkritumu apsaimniekošanas zonu. Plāna izstrādes laikā ir izskatīti vairāki alternatīvie scenāriji, no kuriem par efektīvāko ir noteikts visa AAR dalīšana divās zonās, kā robežšķirtni izmantojot valsts autoceļu A9 Rīga (Skulte) – Liepāja, tādējādi katrā no četrām AAR ietvertajām pašvaldībām (skatīt šā atzinuma 1.3. punktu) ir divas atkritumu apsaimniekošanas zonas. Šāds risinājums nodrošina vairākas priekšrocības, tostarp atkritumu apsaimniekošanas komersantam ir nodrošināts pietiekams apsaimniekojamo atkritumu apjoms, kas ļauj pakalpojuma sniedzējam efektīvāk plānot savākšanas maršrutus, atkritumu apstrādes infrastruktūras darbību, tādējādi samazinot atkritumu apsaimniekošanas ietekmi uz vidi, vienlaikus tiek saglabāta arī konkurence, nosakot patērētājam par pakalpojumu sniegšanu vienādu samaksu.

1.6.2. Alternatīvie risinājumi dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai. Līdzšinējā atkritumu dalītās vākšanas sistēma prioritāri noteica publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu izmantošanu, bet šim risinājumam ir trūkumi, jo nav atbildīgās personas, kā rezultātā konteineros tiek izmesti neatbilstoši atkritumi. Lai mazinātu šos riskus, tad teritorijās, kur tas ir tehniski un ekonomiski pamatoti, tiek rekomendēts prioritāri dalītās vākšanas konteinerus izsniegt individuāliem klientiem, tādējādi tiek nodrošināts, ka klients atbild gan par konteineru saturu, gan regulāras konteineru iztukšošanas organizēšanu, samazinot piegružošanas riskus.

Šāds risinājums veicina arī atkritumu radītāju iesaistīšanos dalītājā vākšanā, jo sistēma tiek padarīta pieejamāka, ērtāk lietojama. Tāpat pie alternatīvajiem risinājumiem dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai norādīts būtiskais šķirotu atkritumu savākšanas laukumu skaita palielinājums un jauno obligāto laukumus pieņemamo atkritumu plūsmu noteikšana.

- 1.6.3. **Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu.** Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu (attiecīgi mazāko radīto atkritumu apjomu) līdz šim tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks. Kā alternatīva ir plānots paplašināt šķirotu atkritumu savākšanas laukumu tīklu, tādējādi sniedzot iespēju šo teritoriju iedzīvotājiem iesaistīties atkritumu šķirošanā, kā arī nodrošinot plašāku nododamo atkritumu klāstu salīdzinājumā ar sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktiem (piemēram, mājsaimniecībās radītie liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi u.c. plūsmas, kuras nav iespējams nodot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktos).
  - 1.6.4. **Mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana.** Līdz šim risinājumos par mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanā optimizēšanai kā alternatīvs risinājums tiek paredzēts, ka šī atkritumu plūsma būs obligāti pieņemamo šķirotu atkritumu plūsmu sarakstā katrā šķirotu atkritumu savākšanas laukumā, tādējādi, veicot nelielus mājokļa remonta darbus, nebūs atkritumu izvešanai jāņem nomā lielizmēra būvniecības atkritumu kontainers. Tā vietā atkritumu radītājs pats varēs atkritumus nogādāt šķirotu atkritumu savākšanas laukumā un atbrīvoties no tiem videi drošā veidā.
  - 1.6.5. **Kapsētu atkritumu apsaimniekošanas risinājumi.** Lielākā atkritumu plūsma kapsētās ir zaļie dārzu un parku atkritumi, kas ir pārstrādājami kompostējot, bet ir arī citu atkritumu frakciju piejaukumi, tādēļ vairumā gadījumu kapsētu atkritumi tiek apsaimniekoti kā nešķirotu sadzīves atkritumu plūsma. Kā alternatīva šai sistēmai Plānā tiek rekomendēts pie kapsētām ierīkot zaļo dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietas, kur pārstrādāt bio atkritumus, papildus tam uzstādot dalītās vākšanas konteinerus plastmasas, stikla un metāla atkritumiem.
  - 1.6.6. **Viedo tehnoloģiju pielietošana sadzīves atkritumu loģistikas organizēšanā.** Plāna izstrādes ietveros izskatītas alternatīvas viedo tehnoloģiju ieviešanai atkritumu apsaimniekošanā. Izskatītā alternatīva ietvēra konteineru aizpildījumu noteikšanas sensoru uzstādīšanas iespēju un lietderības novērtējumu. Konteineru aizpildījuma sensori tiek izmantoti, lai reāllaika režīmā monitorētu atkritumu uzkrāšanas konteineru aizpildījumu un automatizētu izvešanas grafiku sastādīšanu, līdz ar to kontainers tiek iztukšots, tad, kad tas ir piepildīts, novēršot neaizpildītu konteineru iekļaušanu izvešanas maršrutos vai konteineru pārpildīšanu. Tomēr šādas sistēmas ieviešana ir saistīta ar būtiskām ekspluatācijas izmaksām. Kā norādīts Vides pārskatā, tad šādas sistēmas ieviešana netiek izskatīta kā prioritāri īstenojams pasākums, vienlaikus, ja atkritumu apsaimniekošanas komersanti Plāna pārskata periodā vēlēšies šādu sistēmu ieviest pēc savas iniciatīvas, šādas iniciatīvas īstenošanai nepastāv ierobežojumi.
- 1.7. Saistībā ar plānotajām prioritātēm, kā arī plānošanas dokumenta iespējamām alternatīvām Birojs sniedz viedokli:
- 1.7.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas

mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.

1.7.2. Birojs konstatē, ka Plāna izstrādes gaitā vērtēti dažādi risinājumi (alternatīvas) sasniedzamo mērķu realizācijai, secinot, ka tādos pasākumos kā *Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās, Alternatīvie risinājumi dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai, Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu, Mājsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana un Kapsētu atkritumu apsaimniekošanas risinājumi* ir izvēlētas tādas alternatīvas, kas kopumā radītu mazāku slodzi uz vidi un būtu arī ekonomiski izdevīgāk pamatotas. Savukārt risinājumi *Viedo tehnoloģiju pielietošana sadzīves atkritumu loģistikas organizēšanā* Sagatavotājas vērtējumā nav prioritāri Plānā iekļaujamo pasākumu realizēšanā, kas zināmā mērā saistīts ar ekonomiskiem apsvērumiem, bet atbilstoši Vides pārskatā norādītajam, šāda pasākuma īstenošanai ierobežojumi nepastāv un ietekmes uz vidi izpratnē šāda pasākuma īstenošana būtu vērtējama pozitīvi.

1.7.3. Tāpat Birojs secina, ka atkritumu apsaimniekošana Dienvidkurzemes AAR paredzēta SAP “*Ķīvītes*” teritorijā un ar plānošanas dokumentu netiek izskatītas citas alternatīvas paredzamo darbību (tostarp atkritumu apglabāšanai) veikšanai.

2. Esošā vides stāvokļa apraksts teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

2.1. Vides pārskatā iekļauta vispārīga informācija par esošo vides stāvokli teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, iekļaujot būtiskāko ar izvērtējamo plānošanas dokumentu saistīto vides problēmu aprakstu.

2.2. Atkritumu apsaimniekošana Dienvidkurzemes AAR paredzēta SAP “*Ķīvītes*” teritorijā, kas saskaņā ar Teritorijas plānojumu⁷ ir noteikta kā teritorija – *sadzīves atkritumu bioloģiskās pārstrādes un inerto atkritumu poligons “Ķīvītes”*. SAP “*Ķīvītes*” ekspluatācija notiek atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas⁸ (turpmāk – Piesārņojuma atļauja) nosacījumiem. Ar Plāna īstenošanu SAP “*Ķīvītes*” teritorijai nav noteiktas citas alternatīvas. SAP “*Ķīvītes*” līdzšinējā un potenciālā ietekme tiek vērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procedūrā⁹. Savukārt Plāna projektā SAP “*Ķīvītes*” teritorijā iekļauti jauni infrastruktūras elementi, piemēram, jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuve un bioloģiski noārdāmo atkritumu (turpmāk – BNA) anaerobās fermentācijas iekārta, kas var būt saistītas ar ietekmi uz vidi.

2.3. Skatot detalizētāk Plānā iekļaujamās aktivitātes potenciālo vides problēmu kontekstā ar atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidi, var izdalīt šādus pasākumus:

2.3.1. **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, tā izveidei VVD reģionālā vides pārvalde

⁷ Atbilstoši Teritorijas plānojuma Grafiskajai daļai SAP “*Ķīvītes*” noteiktais funkcionālais zonējums ir *L – 3*, kur atbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 493.1. punktam *L – 3* apzīmētā vietā atļautā izmantošana – *sadzīves atkritumu bioloģiskās pārstrādes un inerto atkritumu poligons “Ķīvītes”*.

⁸ VVD Liepājas reģionālā vides pārvalde 2014. gada 27. oktobrī SIA “*Liepājas RAS*” SAP “*Ķīvītes*” darbībai izsniedza “*A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. LII4IA0006*”.

⁹ IVN reģionālā sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona vietas izvēlei veica “*SWECO International*” sadarbībā SIA “*Geo Consultants*” (Biroja atzinums par IVN izdots 1999. gada 22. novembrī). Poligona paplašināšanai Birojs ar 2020. gada 31. jūlija Lēmumu Nr. 5-02/11 “*par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” piemēroja IVN. 2021. gada 21. jūlijā Birojs izdeva Programmu Nr. 5-03/8 “*ietekmes uz vidi novērtējumam sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūvei cieta sadzīves atkritumu poligonā “Ķīvītes” Grobiņas novadā*”. SIA “*Geo Consultants*” pēc SIA “*Liepājas RAS*” pasūtījuma veic IVN ziņojuma sagatavošanu.

izsniedz tehniskos noteikumus¹⁰. Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tostarp, videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai Dienvidkurzemes AAR teritorijā ir izvietoti seši šķirotu atkritumu savākšanas laukumi.

2.3.2. **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, atbilstoši saskaņojot punktu atrašanos ar attiecīgo nekustamā īpašuma īpašnieku. Šobrīd Dienvidkurzemes AAR pašvaldībā dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta, izmantojot divu konteineru sistēmu – vienā konteinerā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls), otrs atsevišķs konteiners stiklam. Kopumā šādu savākšanas punktu pieejamība reģionā ir vairākkārt augstāka nekā valstī noteiktais minimums (teritorijā izvietots 551 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti).

2.3.3. **Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra, citu atkritumu plūsmu apsaimniekošana.** Dienvidkurzemes AAR uz doto brīdi tiek ekspluatētas divas iekārtas (izvietotas SAP “*Ķīvītes*” teritorijā). Iekārtas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, arī dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai. Šādu iekārtu uzstādīšana un ekspluatācija notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas nosacījumiem un prasībām, tostarp attiecīgi uz trokšņu un gaisa piesārņojuma emisijām.

2.3.4. **SAP “*Ķīvītes*”** Dienvidkurzemes AAR ir vienīgais atkritumu poligons, kur ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. SAP “*Ķīvītes*” teritorija nosacīti ir sadalīta šādās funkcionālās zonās: saimnieciski administratīvais komplekss, sadzīves atkritumu bioloģiskā pārstrāde, inerto atkritumu priekšpārstrādes un apglabāšanas laukums. Piesārņojuma atļaujas nosacījumi attiecināmi uz visiem SIA “*Liepājas RAS*” pamatdarbības posmiem poligona teritorijā, kā arī ar pamatdarbību saistītām piesārņojošām darbībām, tostarp notekūdeņu novadīšanu, atkritumu apsaimniekošanu, gaisa un smaku emisijām, pazemes ūdens ieguvī, troksni, u.c. Lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtnē teritorijā, SAP “*Ķīvītēs*” saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas nosacījumiem kopš 2014. gada tiek veikts vides stāvokļa monitorings.

2.3.5. **Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija** Dienvidkurzemes AAR notiek 1) SAP “*Ķīvītes*” teritorijā, kur sadzīves atkritumu plūsmā tiek veikta liela izmēra atkritumu pārstrāde, bioloģiski noārdāmu atkritumu, nešķirotu sadzīves atkritumu pārstrāde; 2) SIA “*EkoDeal*”¹¹ – bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrāde un 3) ievērojamas sadzīves atkritumu reģenerācijas jaudas nodrošina SIA “*SCHWENK Latvija*” – Brocēnu cementa rūpnīca, kur kā energoresurss tiek izmantots NAIK. Minētajos uzņēmumos darbība notiek atbilstoši izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām, ievērojot tajās izvirzītos nosacījumus un prasības, tostarp attiecībā uz trokšņu un gaisa (tai skaitā smaku) emisijām.

2.4. Vides pārskatā vērtētas ar atkritumu apsaimniekošanas darbību saistītās **vides problēmas** un to ietekmes būtiskums attiecībā uz troksni, smakām, dabu, augu un dzīvnieku valsti, augsni, klimatu, ūdeņu un gaisa kvalitāti:

2.4.1. Kā būtiskākā ietekme Vides pārskatā tiek norādīta ietekme no atkritumu

¹⁰ Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 30 “*Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai*”.

¹¹ SIA “*EkoDeal*” atrodas nekustamajā īpašumā “*Aldari*” (kadastra Nr. 8425 002 0120), Saldus novada, Cieceres pagasta, Emburgā.

apsaimniekošanas poligona. Poligona līdzšinējās darbības laikā smaku koncentrācija ārpus uzņēmuma teritorijas līdz šim nebija noteikta, bet saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā noteikto, tiek ievērotas Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumiem Nr. 724 *“Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) noteiktās prasības. Raksturojot pasākumus saistībā ar smaku jautājumu poligonā, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā biogāzes savākšanas un sadedzināšanas sistēmas izveide. Smaku emisiju limitu projektā novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus, secināts, ka aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nozīmīga, bet aprēķinātās smaku koncentrācijas nepārsniedz Noteikumos Nr. 724 noteikto mērķlielumu ne poligonā, ne tam piegulošajās teritorijās.

- 2.4.2. Saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem gaisu piesārņojošo vielu emisiju kontrolei esošai poligona darbībai koģenerācijas iekārtas gaisa piesārņojuma avotam – dūmenim tiek nodrošināta paraugu ņemšanas un emisijas mērīšanas vietu ierīkošana atbilstoši standartu prasībām, kā arī vienu reizi gadā maksimālās slodzes laikā tiek veikti piesārņojošo vielu emisiju instrumentālie mērījumi no dūmeņa, nosakot sadedzināšanas procesa parametrus un piesārņojošo vielu koncentrācijas. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam: *“līdz šim netika konstatēts izmešu pārsniegums gaisā”*.
- 2.4.3. Kā galvenais trokšņa avots SAP *“Kīvītes”* darbības nodrošināšanai uzskatāms izmantojamais autotransports un tehnika – no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojošās darbības atļaujā atsevišķas prasības troksnim netika izvirzītas, atzīmējot, ka iedzīvotāju sūdzību gadījumā akreditētā laboratorijā veicami trokšņu līmeņa mērījumi saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) izvirzītajām prasībām. Kā norādīts Vides pārskatā – sūdzības nav saņemtas. Prognozētajai saimnieciskajai darbībai tika veikts trokšņa izplatības novērtējums, kur secināts, ka gadījumā, ja uzņēmumā dienas laikā tiktu ekspluatētas visas iekārtas vienlaikus, augstākais trokšņa līmenis, kas sagaidāms pie tuvākās dzīvojamās mājas *“Vilteri”* ir 51 dB(A), kas nepārsniedz noteiktos normatīvus¹².
- 2.4.4. Vides pārskatā, vērtējot SAP *“Kīvītes”* atrašanās vietu, kur arī notiks Dienvidkurzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, un darbību, secināts, ka šī teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, tai skaitā arī citām ar Dienvidkurzemes AAR saistītām aktivitātēm. Ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, Dienvidkurzemes AAR ietvertu pasākumu plānu īstenošanas gaitā, Vides pārskatā ietekme uz vidi netiek prognozēta.
- 2.5. Atkritumu apsaimniekošana Vides pārskatā tiek raksturota ar vislielāko ietekmi uz vidi situācijā, ja netiek savākti vai tiek nepilnīgi savākti atkritumi, kā arī tad, ja nav pareizi izvēlētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu atrašanās vietas, nav nodrošināta minēto objektu ekspluatācija atbilstoši normatīvo aktu un attiecīgo objektu darbībai izsniegto atļauju prasībām. Izvērtējot Plāna projektā plānoto pasākumu iespējamo ietekmi uz ūdens un gaisa kvalitāti, klimatu, augsni, bioloģisko daudzveidību, cilvēku veselību, Vides pārskatā secināts:
  - 2.5.1. Īstenojot atkritumu rašanās novēršanas pasākumus, nav prognozējama negatīva ietekme uz vidi, tā kā tiek veikti pasākumi, kas novērš atkritumu rašanos vai samazina radīto atkritumu daudzumu un bīstamību. Vienlaicīgi ar plānoto atsevišķu

¹² Atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajam viensētām trokšņa robežlielums Ldiena ir 55 dB(A).

vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu aizliegumu tirdzniecībā, pasākumu ietekme vērtēta kā pozitīva.

- 2.5.2. Atkritumu dalītās savākšanas pasākumiem pārsvarā ir pozitīva ietekme uz visiem vides aspektiem. Dalīti savākto atkritumu pārvadājumiem varētu būt negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti, jo pieaugs pārvadājumu intensitāte.
- 2.5.3. Diferencēta ietekme tiek vērtēta atkritumu pārstrādes pasākumiem. Piemēram, atkritumu reģenerācijas iekārtām attiecībā uz gaisu, klimatu un cilvēku dzīvību un veselību var būt pozitīva vai negatīva ietekme, bet atkritumu pārstrādes pasākumiem var būt neitrāla vai negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību atkarībā no atkritumu reģenerācijas un pārstrādes iekārtu izvietojuma. Bet ņemot vērā to, ka atkritumu pārstrādes iekārtas plānots izvietot SAP "Kīvītes", kur jau šobrīd notiek darbības ar atkritumiem, ietekme uz vidi tiek iespējami mazināta un nebūs negatīva.
- 2.5.4. Tā kā atkritumu apglabāšanas poligons ir ierīkots un apsaimniekots atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nav paredzams, ka atkritumu poligoniem būs negatīva ietekme uz ūdens vai augsnes stāvokli. Tā kā poligonā apglabātie atkritumi tiek regulāri pārsegti un tiek nodrošinātas poligona gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtas, var prognozēt, ka minētajiem pasākumiem būs pozitīva ietekme uz klimata un SEG aspektiem. Bet, ņemot vērā paredzēto poligonu infrastruktūras pilnveidošanu, var rasties negatīva ietekme uz gaisu un klimatu. Vienlaikus veidojas arī nelegālās izgāztuves, notiek piegružošana, kas ir ar negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību.

2.6. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina:

- 2.6.1. Plāna īstenošanas rezultātā plānots, ka palielināsies pārstrādājamo un reģenerējamo atkritumu daudzums, kas samazinās apglabājamo atkritumu daudzumu poligonā, tādā veidā samazinot piesārņojuma risku virszemes un pazemes ūdeņiem, kā arī smaku emisijas. Vienlaikus Vides pārskatā atzīmēts: *"Pieņemot, ka RAAP projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi, turpināsies aktīva SAP "Kīvītes" aizpildīšana, kas nozīmē, ka būs nepieciešams domāt par jaunu apglabāšanas jaudu reģionā, jo samazināsies paredzamais izmantošanas ilgums. Savukārt pārstrādājami atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Ja Plāna projekts netiek realizēts, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei".* Savukārt Birojs vērš uzmanību uz Plāna projekta darbības laikā plānotajām atkritumu apsaimniekošanas darbībām (saistībā ar atkritumu pārstrādi un reģenerēšanu), kas var radīt papildus piesārņojumu, tādējādi to darbības laikā nepieciešams ievērot normatīvajos aktos minētās robežvērtības un mērķlielumi.¹³ Sadedzinot atkritumus, tieša ietekme uz vidi ir saistīta ar gaisa piesārņojumu, līdz ar to šāds vides kvalitāti ietekmējošs faktors Vides pārskatā būtu jāizskata, vismaz orientējoši novērtējot situāciju. Tomēr Vides pārskatā esošā vides stāvokļa aprakstā saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu, skaitļos argumentēts vismaz salīdzinošs pieejamo datu vērtējums attiecībā uz atkritumu sektora radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti nav sniegts. Vides pārskatā sniegta tikai vispārēja informācija par esošajām gaisu piesārņojošo vielu emisijām, atzīmējot: *"gaisu piesārņojošo vielu emisiju kontrolei esošai poligona darbībai koģenerācijas iekārtas gaisa piesārņojuma avotam – dūmenim tiek nodrošināta paraugu ņemšanas un emisijas mērīšanas vietu ierīkošana atbilstoši standartu prasībām, kā arī vienu reizi gadā maksimālās slodzes laikā tiek veikti*

¹³ Ministru kabineta 2018. gada 2. oktobra noteikumi Nr. 614 "Kopējo gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas un uzskaites noteikumi".

piesārņojošo vielu emisiju instrumentālie mērījumi no dūmeņa, nosakot sadedzināšanas procesa parametrus un piesārņojošo vielu koncentrācijas.” Biroja ieskatā, pat ja šie apjomi nebūtu paši nozīmīgākie kopējā piesārņojuma apjomā, vismaz salīdzinošu vērtējumu gaisa piesārņojuma un arī klimata aspektā būtu pamatoti sniegt. Tādējādi secināms, ka Vides pārskatā iztrūkst salīdzinoša informācija par iespējamām izmaiņām gaisa piesārņojuma aspektā attiecībā uz plānotajām izmaiņām turpmākajā atkritumu apsaimniekošanā un attiecīgajiem risinājumiem to mazināšanai, jo turpmākajās sadaļās kā risinājumi ietekmes uz vidi mazināšanai norādītas tikai normatīvo aktu prasības. Biroja ieskatā Vides pārskata esošās vides situācijas aprakstā par gaisa piesārņojumu būtu lietderīgi sniegt pieejamos datus ar attiecīgu analīzi, kā arī par iespējamām izmaiņām Plāna īstenošanas rezultātā, sniedzot arī (ja un kur nepieciešams) atbilstošus risinājumus ietekmes mazināšanai.

- 2.6.2. Ar Plāna īstenošanu līdzšinējo funkciju optimizācijai ir nepieciešama arī šādu aktivitāšu īstenošana: 1) jaunu atkritumu šūnu izbūve poligonā “*Kīvītes*”, pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai un 2) esošo šūnu rekultivācija – atkritumu šūnu, kuras tiek piepildītas, slēgšana un rekultivācija. Savukārt Vides pārskatā esošās situācijas aprakstā nav pietiekoši aktualizētas un izvērtētas tās problēmas, kas ir risināmas ar Plānošanas dokumenta īstenošanu. Piemēram, tā kā ir nepieciešama jaunu atkritumu šūnu izbūve un esošo šūnu rekultivācija poligonā “*Kīvītes*”, Biroja ieskatā būtu lietderīgi sniegt esošās situācijas apkopojošu novērtējumu atkritumu poligonam, kur nepietiekošās atkritumu apglabāšanas jaudas dēļ būtu jāveic jaunu krātuvju izbūvi, jo Vides pārskatā sniegtā informācija par esošo vides stāvokli un aktuālo problēmas risinājuma nepieciešamību ir nepietiekoša.
- 2.6.3. Lai atkritumu poligoni nepiesārņotu virszemes un pazemes ūdeņus, ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, apsaimniekošanai, šo poligonu slēgšanai un rekultivācijai, kā arī ir paredzēta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma monitoringa sistēma.¹⁴ Lai arī Vides pārskatā sniegta atsauce uz normatīvo aktu¹⁵ prasībām atkritumu poligonu ierīkošanai, apsaimniekošanai, kā arī ir paredzēta virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma monitoringa sistēma, tomēr Vides pārskatā nav izmantoti šādi monitoringa rezultāti, lai spriestu par esošo vides stāvokli poligonā, kur iespējamā atkritumu apglabāšanas jauda jau Plāna realizācijas periodā tiek rēķināta kā nepietiekoša un paredzēta jaunu krātuvju izbūve.
- 2.6.4. Vides pārskatā ir vērtētas plānošanas dokumentā izvirzīto plānoto pasākumu iespējamās ietekmes uz vidi, kā arī ir uzskaitītas ar plānošanas dokumenta īstenošanu iespējamās ietekmes uz dažādiem vides aspektiem (kā būtiskāko norādot ietekmi uz ūdeņu un gaisa kvalitāti, klimatu, augsni, bioloģisko daudzveidību un cilvēku veselību), atzīmējot, ka plānošanas dokumentā iestrādātie pasākumi ir iekļauti ar nolūku, lai nodrošinātu Plānā izvirzīto mērķu izpildi. Tādējādi Stratēģiskā novērtējuma ietvaros vērtētās Plāna plānotās darbības, galvenokārt, novērtētas ar iespējami pozitīvu ietekmi un nebūtisku ietekmi, vai arī vienlaicīgi nosakot kā pozitīvu un negatīvu. Piemēram, attiecībā uz atkritumu reģenerāciju un pārstrādi, Vides pārskatā atzīmēts, ka atkritumu reģenerācijas iekārtām attiecībā uz gaisu, klimatu un cilvēku dzīvību un veselību var būt arī pozitīva ietekme, tomēr Birojs šādu Sagatavotājas sniegto informāciju vērtē piesardzīgi un uzskata, ka šādam vērtējumam nav sniegts argumentēts pamatojums.

¹⁴ Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1032 “*Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi*”.

¹⁵ Turpat.

3. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

3.1. Izstrādātājās vērtējumā Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes mazināšanai ir iespējams piemērot vairākus risinājumus:

- 3.1.1. Ievērot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam. Normatīvajos aktos¹⁶ ir noteikta poligona vietas izvēle un aizliegumi attiecībā uz to, tostarp ierobežojumi atkritumu poligonu izvietojumam, kuri ar savu darbību var radīt ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos noteikto prasību piemērošana var ievērojami samazināt atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.
- 3.1.2. Izstrādājot teritorijas plānojumus, paredzēt tajos iespēju izvietot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām¹⁷. Teritorijas plānojumu izstrādes procesā cita starpā tiek izvērtētas teritorijas, kas paredzētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam.
- 3.1.3. Veikt atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecību un aprīkošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Normatīvajos aktos¹⁸ izvirzītas prasības atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām, tostarp attiecībā uz nepieciešamo nodrošinājumu sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktos, šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijās, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumos, metāllūžņu noliktavās, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumos un zaļo un dārzu atkritumu kompostēšanas vietās. Tāpat normatīvajos aktos noteiktas prasības nolietoto transportlīdzekļu uzglabāšanai un apstrādei¹⁹, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanai²⁰, atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanai²¹ un atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai²².
- 3.1.4. Nodrošināt, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbībai tiek saņemtas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas²³ un atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbība notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem un to darbībai izsniegtajām atļaujām. SAP “*Ķīvītes*” darbībām izsniegta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.
- 3.1.5. Finanšu nodrošinājuma izmantošana. Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam kopš 2018. gada 1. jūlija atkritumu apsaimniekotājs atļaujas saņemšanai atkritumu pārvaldīšanai, atkritumu uzglabāšanai, kā arī pārstrādei un reģenerācijai

¹⁶ Ministru kabineta 2011. gada 27.decembra noteikumi Nr. 1032 “*Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi*”.

¹⁷ Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

¹⁸ Ministru kabineta 2016. gada 13.decembra noteikumi Nr. 788 “*Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām*”.

¹⁹ Ministru kabineta 2011.gada 22.februāra noteikumi Nr. 135 “*Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu pārstrādi un apstrādes uzņēmumiem noteiktajām vides prasībām*”.

²⁰ Ministru kabineta 2014. gada 08. jūlija noteikumi Nr. 388 “*Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība*”.

²¹ Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnija noteikumi Nr. 485 “*Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība*”.

²² Ministru kabineta 2011. gada 24. maija noteikumos Nr. 401 “*Prasības atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai*”.

²³ Ministru kabineta 2010. gada 30.novembra not. Nr. 1082 “*Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai*”.

iesniedz Valsts vides dienestā finanšu nodrošinājumu. Ja atļaujas darbības laikā atkritumu apsaimniekotājam nav spēkā esoša finanšu nodrošinājuma, atļaujas darbība tiek apturēta līdz attiecīga nodrošinājuma iesniegšanai Valsts vides dienestā.

3.1.6. Sodu par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem piemērošana tiem, kas pārkāpj normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā noteiktās prasības. Latvijas normatīvajos aktos ir noteiktas sankcijas par atkritumu apsaimniekošanu, pārkāpjot normatīvajos aktos noteiktās prasības.

3.2. Birojs secina, ka plānošanas dokumentam ir noteiktas prioritātes un plānotie pasākumi mērķu sasniegšanai, bet plānošanas dokumentā netiek noteiktas konkrētas atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģijas, savukārt atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru izvietojums ar teritoriālu piesaisti ir tikai orientējošs, līdz ar to Vides pārskatā ir iestrādāti vispārēji risinājumi Plāna īstenošanas ietekmes mazināšanai, galvenokārt, norādot uz normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Lai arī kopumā risinājumi un jomas, kur tādi nepieciešami, identificētas pamatoti, tomēr esošās situācijas kontekstā Birojs vērs uzmanību tam, ka ne visās jomās ietekmi uz vidi iespējams risināt tikai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Piemēram, ainavas saglabāšana no ekoloģiskā viedokļa ir vērsta uz dzīvotspējīgu sugu populāciju saglabāšanu ilgtermiņā, kas ir daudz sarežģītāks uzdevums nekā sugu un biotopu aizsardzība īstermiņā, savukārt saimnieciskās attīstības dēļ tradicionālās ainavas saglabāšanā spēkā esošie normatīvie akti neizslēdz iespēju lokāli veikt ainavā izmaiņas. Tāpat Birojs konstatē, ka plānošanas dokumentā vairākas paredzētās darbības (piemēram, bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un atkritumu krātuves II kārtas izbūve), atkarībā no konkrēto objektu izvietojuma izvēlētajiem parametriem, var būt potenciāls priekšnoteikums būtiskai ietekmei uz vidi, vienlaikus atkritumu krātuves II kārtas izbūve ir arī objekts, kam jāveic IVN procedūra (skatīt šā atzinuma 2.2. punktu).

4. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam: *“projektā paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanu.”*

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”* 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Vides pārskatā atzīmēts: *“SAP “Kīvītes” infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā RAAP galveno aktivitāšu ieviešanas teritorija, izrietoši ar atkritumu apsaimniekošanas aktivitātēm nepakļaujot jaunas teritorijas. Secināms, ka videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība galvenokārt plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus”.*

6. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā sniegta informācija par vides monitoringu nodrošināšanas kārtību, norādot monitoringa pasākumus un atbildīgās institūcijas monitoringu programmu izstrādē. Vides pārskatā atzīmēti iespējamie monitoringa pasākumi (Vides pārskata 6. tabula, 40. lpp.): 1) Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma, 2) Ūdeņu monitoringa programma, 3) Zemes monitoringa programma, 4) Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma, 5) Atkritumu

apsaimniekošanas iekārtu darbības monitorings un 6) Plāna ieviešanas ziņojumi. Sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un atkritumu plūsmām, kas izriet no ES direktīvu prasībām, ir sniegti Vides pārskata 7. tabulā²⁴.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika publicēts 2022. gada 13. septembra izdevumā Nr. 106 (9068) “Saldus Zeme”, papildus publikācija 2022. gada 27. septembra izdevumā Nr. 112 (9074) “Saldus Zeme”, 2022. gada 15. septembra izdevumā Nr. 292 “Kuldīgas novada vēstis”, papildus publikācija Kuldīgas novada pašvaldības tīmekļa vietnē, 2022. gada 16. septembra izdevumā Nr. 180 (9263) “Kurzemes vārds”, papildus publikācija 2022. gada 26. septembra izdevumā Nr. 186 (9269) “Kurzemes vārds”, 2022. gada 27. septembra izdevumā Nr. 14 “Dienvidkurzeme”, papildus Skrundas novada pašvaldības tīmekļa vietnē un SIA “Geo Consultants” tīmekļa vietnē: www.geoconsultants.lv.

Plāna un Stratēģiskā novērtējuma Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika no 2022. gada 27. septembra līdz 2022. gada 31. oktobrim.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika notiks 2022. gada 31. oktobrī plkst. 17:00 SIA “Liepājas RAS” administrācijas ēkā (Kīvītes, Grobiņas pagasts, Dienvidkurzemes novads), vienlaikus interesentiem tika nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferenci pieejas saite bija publicēta tīmekļa vietnē: www.liepajasras.lv un www.geoconsultants.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 2022. gada 27. septembra varēja iepazīties tīmekļa vietnē: www.liepajasras.lv, www.geoconsultants.lv, kā arī Liepājas valstspilsētas pašvaldībā, Dienvidkurzemes novada pašvaldībā, Kuldīgas novada pašvaldībā un Saldus novada pašvaldībā.

Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu sniegšanai tika nosūtīts Biroja norādītajām institūcijām: Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, Dabas aizsardzības pārvaldei un Veselības inspekcijai. No minētajām institūcijām tika saņemti priekšlikumi Vides pārskata projektam, kas tika ņemti vērā, papildinot / precizējot Vides pārskatu. Kopsavilkums par saņemtajiem priekšlikumiem apkopots plānošanas dokumenta Vides pārskata 3. pielikumā “Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem”.

Izvērtētā dokumentācija:

Dienvidkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” III, IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6. un 7. daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Plāna Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tajā ietverti secinājumi par vides problēmām un nepieciešamajiem risinājumiem to novēršanai, savukārt atsevišķi aspekti Vides pārskatā pilnveidojami. Pilnveidojot Vides pārskatu un, kur atbilstoši, plānošanas dokumentu, ņemams vērā šajā Biroja atzinumā (2.6. punktā ar apakšpunktiem) norādītais.**

²⁴ “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats”, SIA “Geo Consultants” 2020. gads.

2. Lai konstatētu Plāna īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, SIA “Liepājas RAS” vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā.

Birojs vērš uzmanību, ka SIA “Liepājas RAS” atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jā sagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Atzinums nosūtīts:

- SIA “Liepājas RAS”, e-pasta adrese: birojs@liepajasras.lv
- SIA “Geo Consultants”, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.